

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 1/1989-90 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till landskapslag angående ändring av 5 § landskapslagen om fysisk och ekonomisk planering.

Landstinget har den 13 september 1989 inbegärt lagutskottets yttrande över motionen. Utskottet, som hört regionplanechefen Gunda Åbonde-Wickström och stadskamreren Björn Grüssner, får härmed anföra följande.

I framställningen föreslås en anpassning av 5 § 1 mom. landskapslagen om fysisk och ekonomisk planering till den omläggning av landskapsandelssystemet som genomfördes från ingången av år 1989 genom landskapslagen om allmän landskapsandel och allmänt finansieringsstöd till kommuner (59/89). När den sistnämnda lagen stiftades ändrades inte landskapslagen om fysisk och ekonomisk planering medan däremot årsstaterna för år 1989 även beträffande planeringsrådets kostnader anpassades till det nya landskapsandelssystemet. I riket utgör kostnaderna för regionplaneverksamheten sådana utgifter för vilka allmän statsandel utgår. Den föreslagna lagändringen motiveras därför med principerna för den skattefinansiella utjämningen och den utformning landstinget givit årsstaterna för år 1989.

Utskottet konstaterar att planeringsverksamheten i landskapet varit uppbyggd efter principer som avviker från förhållandena i riket och som särskilt varit anpassade till på Åland rådande särförhållanden. Landskapslagen om fysisk och ekonomisk planering från år 1974 tillkom efter noggrann beredning och särskilda överväganden. Den förvaltningsmodell som lagen uppställer innebär att planeringsrådet dels skall vara landskapsstyrelsens sakkunnigorgan i fysisk planering och dels tillsammans med kommunerna uppgöra regionplan för landskapet. Det gemensamma ansvaret har även beaktats i bestämmelserna om hur kostnaderna fördelas.

Med hänvisning till de motiv landskapsstyrelsen anför tillstyrker utskottet lagförslaget. Utskottet konstaterar dock samtidigt att de föreslagna och delvis genomförda förändringarna inte beaktat hittills följda principer för den översiktliga fysiska planeringens organisation på Åland. Det finns enligt utskottets uppfattning orsak att se över de nuvarande bestämmelserna i 4 § och där närmare reglera hur stor del av planeringsrådets budget som kan anses hänföra sig till landskapets eget planeringsarbete respektive till det egentliga regionplanearbetet. Också den nuva-

rande förvaltningsmodellen kan behöva granskas mot bakgrunden av det nya landskapsandelssystemet.

Landstinget hemställde den 23 mars 1981 hos landskapsstyrelsen "om en översyn av lagstiftningen rörande regionplanearbetet och planeringsrådets uppgifter". I sitt betänkande nr 27/1980-81 behandlar lagutskottet ingående den fysiska planeringens organisation på Åland och planeringsrådets arbete. I betänkandet anges olika exempel på angelägenheter som borde beaktas i samband med en översyn av lagstiftningen. Utskottet konstaterade då att den fysiska planeringen i landskapet "... i stort sett måste anses upplagd och genomförd ändamålsenligt och efter moderna principer ..." men att arbetet inom planeringsrådet inte till alla delar hade täckning i gällande lagstiftning.

Utskottet har ur landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse inhämtat att lagberedningen i samråd med planeringsrådet gör den i hemställan från år 1981 avsedda översynen. Ärendet anges vara upptaget på förteckningen över aktuella lagstiftningsåtgärder. Utskottet har härutöver inhämtat att planeringens roll i landskapsförvaltningen kommer att tas upp som ett delprojekt inom landskapsförvaltningens pågående förvaltningsorganisationsprojekt. Eftersom lagstiftningsåtgärder sålunda redan initierats, anser utskottet att man i samband med översynen även borde beakta omständigheter som föranleds av övergången till systemet med allmän landskapsandel för regionplanearbetets del. Utskottet har därför fogat ett förslag till hemställningskläm till betänkandet.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga det i framställningen ingående lagförslaget oförändrat.

Utskottet föreslår vidare

att Landstinget måtte hemställa om att landskapsstyrelsen i samband med handläggningen av landstingets hemställan den 23 mars 1981 om en översyn av lagstiftningen rörande regionplanearbetet och planeringsrådets uppgifter även beaktar de förändrade förhållanden som föranleds av lagstiftningen om allmän landskapsandel.

Mariehamn den 7 november 1989

På lagutskottets vägnar:

Gunnevi Nordman  
ordförande

Lars Ingmar Johansson  
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Nordman, viceordföranden Jan-Erik Lindfors samt ledamöterna Andersson, Christer Jansson och Karlsson.